

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENYÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Polgármesteri jelentés az 1906 évről.

Beterjesztve Debreczen sz. kir. város 1907. évi szeptember hónap 27-ikén tartott rendes közgyűléséhez.

(Vége.)

Debreczen sz. kir. város területe.

A város területe... 3,845 hold.
Külső területe ... 162,726 $\frac{1}{2}$ "

Összes területe 166,571 $\frac{1}{2}$ hold.

□ mértföldben ... 16 $\frac{65}{100}$ s.
Kilométerekben ... 958 $\frac{1}{2}$

A házak száma:

A belső területen ... 6195

A mezőségen ... 1367

Az erdőségen ... 569

Összesen 8131

Lakosság:

Polgári lakosság ... 72,351 lélek.

Katonaság ... 2,655 "

Együtt 75,006 lélek.

Vallásra nézve:

Református ... 52,282

Róm. kath. ... 13,258

Izraelita ... 6,192

Gör. kel. és gör. kath. ... 2,194

Ágost. ev. ... 1,009

Unitárius ... 43

Egyéb felekezetűek ... 28

Összesen 75,006 lélek

az 1904. évi népszámlálás szerint.

Munkaszünetések városunkban az 1906. évben.

Az életviszonyok drágulása, másrészt azonban a világban tapasztalható elégedetlenség munkaszünetéseket eredményezett nálunk is nem egyszer az 1906. év folyamán. Nagy eredményeket ugyan nem értek el a munkaszünetők és bár a munkamegszakítás nem hosszú időn át tartott, mégis bénító hatással volt iparunk különböző ágainak fejlődésére.

Nem akarom e helyen vitatni azt, hogy némely esetben jogos-e a munkaszünetetés, annyi azonban bizonyos, hogy ennek az oka javarészt a munkások tulkövetelésében és kisebb részben munkaadók merevségében keresendő. Hatalmi kérdések tolnak ily munkaszünetéseknél előtérbe és igen sokszor egyeseknek műfelháborodása ezer és ezer munkáskezet szorít tétlenségre,

nem is említve azt, hogy iparunk pangása közgazdaságunkra is káros hatással van.

Örömmel jegyzem meg, hogy a munkaszünetések és az ezzel kapcsolatos tüntető felvonulásoknál rendzavarás nem történt. Rendőrségünk tapintatos magatartásával és a munkaszünetést vezető mérsékletével sikerült az ily alkalmakkor rakoncátlanságra nagyon is hajlandó csőceselést féken tartani. A munkaszünetések egyébiránt rövid ideig tartottak és az egymással harcban álló munkaadók és munkások egymást megértve, amazok a bért emelve és a különböző kivánságokat részben vagy egészben teljesítve, majd a munkások is mérsékelve követeléseiket — végül vetették az áldatlan küzdelemnek.

Ennek dacára a munkaszünetések sok kárt okoztak a munkaadóknak, vállalkozóknak és munkásoknak egyiránt. Mert míg amazok sokszor kénytelenül, kelletlenül teljesítették, csak hogy iparuk üzeme fenn ne akadjon, — a követeléseket, addig a munkások egyrésze kirekedvén a munkából, kenyér nélkül maradt és talán eszeágában sem volt családját megrövidíteni, de uszni kellett neki az árral, akarata ellenére.

Munkaadók és munkaszünetők egyaránt meggyőződhetnek már a lefolyt rövid életű munkaszünetések tartama alatt arról, hogy kimerülve tértek vissza a harcból és győztes egyikük sem lett, mert a munkaadó és a munkás egyaránt anyagi veszteséget szenvedett, másrészt megszűnt a munkaadó és munkás között fennállott régi jó viszony, végül a munkás a munkaadó előtt veszített megbízhatóságából, nem is említve azt, hogy az ilyen áldatlan erőmérkőzés a közérdekre is igen hátrányos.

Ki kell azonban emelnem azt, hogy a debreczeni iparos világ munkaadói a munkaszünetések alkalmából, lemondva önhasznukról, rendkívül előzékenységet tanusítottak elégedetlen munkásaikkal szemben és bár tudták, hogy engedékenységük az ő vagyoni helyzetüket is ingadozásba hozza, a nagyobb érdekek okából teljesítették legnagyobb részben a megélhetés gondjai között sokszor meg nem gondolt követelésekkel fellépő munkásaik kivánságait.

A munkaszünetetésre leginkább a központi vezetőség kiküldöttei izgatták a munkásokat, ami abból is kitűnik, hogy ezeknek eltávoztása után csakhamar bekövetkezett a béke és kibontakozás.

A lefolyt sztrájkok eredményét a következő táblázat mutatja:

Kimutatás a Debreczenben 1906. évben lefolyt ipari munkaszünetlésekről.

Milyen iparágban volt munkaszünetelés?	Hány telepen	Mikor szünetelt be a munkát	Hány munkás	Átlagos munkaség bér vesztése munkákban	Milyen eredményt ért el a munkaszünetelés?
Sütő	4	V/21—V/23	52	105	Teljesítve lett.
Butorasztales	1	V/22—V/29	55	950	Csak tüntetés volt.
Általános	összes	VI/26	összes	—	Munkaidő 11 óra, bér 2 korona.
Kovács	22	VII/9—VII/20	45	410	10—15% emelés, 50% vasárnapi pótlék.
Malom	5	IX/3—IX/13	174	4,600	50% béremelés.
Magyar szabó	9	IX/21—IX/29	40	560	10 óra munkaidő, 20% em., egész heti munka.
Csizmadia	65	X/3—X/7	135	1,620	15% béremelés, 8 kor. kezdő fizetés.
Kárpitos	11	X/22—X/24	34	473	Teljesítve lett.
Kéfégyártó	1	XI/17—XI/20	25	100	A hétfői lap megszűnt. Egyezmény aláírva.
Könyvnyomdász	1	VI/6—XII/31	18	—	Eredménytelen.
Szobafestő	1	VI/20	4	—	

Befejezés.

Ezekben van szerencsém előadni a Tekintetes Törvényhatósági Bizottságnak városunk 1906. évi haladását. Mindent összevetve és nem feledve, hogy az 1906. év első hónapjaiban a szerencsétlen politikai viszonyok következtében az alkotások terén nem mehettünk előre, mégis azt mondhatjuk, hogy ez évi közigazgatási életünk nem volt meddő, mert a jobb és békésebb idők beálltával igyekeztünk a nem a mi hibánkból eredő hiányokat és mulasztásokat pótolni. A városi tanács mindig és mindenben szemelőtt tartotta a város és nagyközönség érdekeit, odaadással védelmezve a város autonóm jogait. A nemzeti ellenállás idejében hazafias szellem hatotta át a tisztikart és midőn a leigázási törekvéseknek ellenállott, bölcs mérséklettel állott őrt a nemzet jogai fölött. Óvakodtunk a túlzásoktól, de nem adtunk fel semmit azon pontokból, melyeket a Tekintetes Törvényhatósági Bizottság elénk szabott követendő zsinórmértékül.

Közigazgatásunk életében, a darabont időszakot kivéve, nem történt semmi elszomorító esemény. A közgyűlés, a városi tanács és a szakbizottságok mind megannyian fáradoztak a város erkölcsi és anyagi előmenetelén és a vezetésem alatt álló tisztikar tudásával, szorgalmával, becsületességével a reábizott munka eredményes elvégzésével emelni igyekezett városunk jó hírnevét, fejlődését és emelkedését.

Debreczen, 1907 szeptember 28-án.

Kovács József,
polgármester.

A tüdővészések szanatóriumi és házi gyógyítása.

Irta és a magyar orvosok és természetvizsgálók pozsonyi vándorgyűlésén felolvasta: **dr. Tüdös Kálmán**, Debreczen sz. kir. városi tisztifőorvosa.

(Folyt. és vége.)

Hogy az ilyen arányú gyógyítás miben álljon, az minden esetben a beteg egyéniségétől függ. E szerint csak általános-ságban lehet irányelveket felállítani. Én a magam részéről legcélravezetőbbnek találtam a legteljesebb, leplezetlen nyíltságot. Mindenáron meg kell értetni a beteggel, hogy veszedelmes betegségben van, melyből kivergődni csak nagy munkával lehet és e munka java részét neki magának kell elvégezni. A legnehezebb feladatok egyike meggyőzni a beteget a fenyegető veszedelemtől, de egyúttal megóvni őt a kétségbeeséstől. — Ahány egyén, annyiféle eljárást igényel. Igen sok közülök, mikor az ezután folytatandó életmód korlátait megismeri, azt mondja, hogy „így nem érdemes élni“. Meg kell vele értetni tudni, hogy igenis érdemes és ha eddigi élvezetei, vagy szokásai neki ezután ártalmára lennének, találni kell azok helyett számára másokat, hogy életének legyen valami tartalma. Ilyeneket felfedezni nem éppen nehéz. Meg kell vele szükség esetén értetni a lemondás gyönyörűségét is, szóval mindent el kell követni, hogy a beteg ideges izgékonyosságát derült életbölcességé változtassuk át. Ha ez sikerül, többet tettünk a gümőkör ellen, mint amennyire a gyógyszerterápia és serumtherápia összes arcanumai képesek.

Az eljárást illetőleg részletes szabályok természetesen nem adhatók. Egy pár esetben jó sikerrel használtam a következő hasonlatot: Tudjuk, hogy ha féreg rága a gyenge csemete gyökerét, az igen könnyen elpusztul, de ha a fa megerősödött, dacára annak, hogy a féreg azután is tovább rága, évtizedeken

keresztül virul és terem, csak jó talajban álljon és elegendő táplálékot (trágyát és vizet) kapjon". A hasonlat tudományos szempontból sántíthat, de a beteg megérti belőle, hogy a gümőkórosan fertőzött szervezet is lehet erős és végezhet érdemleges munkát. Felhozok még egy példát. Fiatal 18 éves ember, ki már 2 év óta volt kezelés alatt s megfelelő életmód-szabályozás mellett szépen javult és erősödött, a mult tanévben az érettségi vizsga előtt állott. A tél folyamán elkezdett lázas és étvágytalan lenni. Rájöttem, hogy a vizsga eredménye igazolja, ami annyival is indokoltabb volt, mert rendeletemre nem volt szabad annyit tanulnia, mint osztálytársainak. Miután más módon megnyugtani nem tudtam, felkerestem a tanárait, érintkezésbe léptem a kormánybiztossal s így végül sikerült meggyőznöm a fiatal embert hogy gyenge felelet esetére is át-bocsátják. Ettől kezdve láza megszűnt, étvágya visszatért, ereje megjött, a vizsgát jó eredménnyel letette s a most folyó évet teljesen egészsége helyreállítására fordíthatja, ami meggyőződésem szerint be is fog következni.

Ezt a pár példát csak annak az illusztrálására hozom fel, hogy a beteg egyénisége és a körülmények a legkülönbözőbb utakat jelölhetik meg, amelyeken célt érhetünk. Sokszor jó, ha a beteg előbb 2—3 hónapot intézetben tölt. Így áll a dolog különösen fiatalabb egyéneknél, ha környezetük akár elfogultság, akár közönyösség, vagy értelmetlenség folytán nem hozzáférhető az okos szónak. Nem egyszer minden más feltétel meg volna a célszerű házi kezelés lebonyolításához, csak egy hiányzik. Nincs módunkban a beteg derűtségét, életkedvét fentartani éppen a környezet hibája miatt. Amint a viszonyokat ilyenekül felismertük, ne késlekedjünk az intézetbe adással, mert a beteg lelki egyensúlyát, az „aequam mentem rebus in arduis” mindenáron biztosítanunk kell. Ha belátjuk, hogy ez otthon nem megy, még mindig sikerülhet az intézetben.

Az individualizásnak egy másik, mondhatnám, materialisabb szüksége áll elő, ha a beteg nem tud enni. Intézetekben és házi kezelésnél is rendszeren abból áll az orvosi tanács, hogy bármily nehezen, de a beteg mindenesetre fogyassza el a kiszabott ételmennyiséget. Nagyon sokszor nem megy ez így, még a legjobb akaratu betegnél sem. Vagy ha megy is, az undorral fogyasztott étel nem sokat használ. Megint igaz, hogy az intézetben a példa sokat érhet. Ha az étvágytalan beteget olyan mellé ültetjük, aki élvezettel tud enni, gyakran megjön az ő étvágya is. Ez általánosságban így van. De nagy baj, hogy az intézeteknek nem igen áll módjukban tekintettel lenni az egyéni, megszokott izlésre. Mondtam már, hogy a tüdővésztes beteg ideges, ami magában is válogatossá teszi őt. Azonkívül, mikor az intézetbe kerül, már valamely localis koszthoz hozzá szokott. Nem egyszer tapasztaltam, hogy a beteg nem eszi, vagy hamar megunja a tejet, tojást, sültet. A zsiros dolgoktól a legtöbb tüdőbeteg undorodik, pedig éppen ezek válnának hasznára. Még több az olyan, akinek az idegen izü koszt nem izlik. Mindezeket az egyéni különösségeket az intézet alig veheti figyelembe, vagy ha igen, akkor nagyon megdrágul az ellátás. Emlékszem egy debreczeni diákra, aki cavernája mellett az alföldi, zsirtól csepegő kosztot tűrhető átvágygyal fogyasztotta. Mikor szanatoriumba került, pár nap mulva már nekem levélben panaszkodott, hogy nem tudja enni az ottani kosztot. Nem is javult, haza kellett bocsátani, a tavasszal meg is halt. Azt gondolom, hogy a tüdőbetegnél legelső dolog, hogy egyék és pedig jóízűen. Szükség esetén előbbre helyezem még a közönséges burgonyalevest is a legfinomabb és legtáplálóbb sültetknél, ha amant a beteg elfogyasztja, emeszt pedig otthagyja. Sokszor tapasztaltam, hogy a tüdőbeteg a husnemüt nem akarja enni még többször, hogy csak a sültet nem eszi. Az alföldi ember sokkal jobban szereti a főttet, mint a sültet. Eféle esetekben nem riadok vissza még a tisztán növényi diétától sem. A mult télen kezeltem egy debreczeni uri asszonyt, akinek jobb csucsbeli cavernája mellett jókora baloldali mellhártyaizad-mánya volt. Az egész lefolyás alatt nem evett sem hust, sem tojást, de megette a turós gombócot, tepertős kását, lencsét, babot, szárdiniát és sajtot. És izzadmánya felszivódott, testsulya növekedett 3 hónap alatt 15 kilogrammal, februárban már hóban, sárban künn sétált és most megeszi a pecsenyét is. Azt hiszem, hibát követtem volna el, ha a sablonos tej-, tojás-,

sült-dietát erőszakoltam volna nála. Sok példát hozhatnék fel, de úgy gondolom, így is világos a dolog. A megfelelő jó táplálás tekintetében a házi kezelés fölötte áll az intézetnek.

Van még az intézeti kezelésnek egy árnyoldala, ami szintén nem csekély jelentőségű. Az intézetben mindenféle hydro-pathikus eljárások és más nemü fizikális gyógyeljárások napirenden vannak. Igen könnyen megesik, hogy a beteg ezeket tekinti lényegesekeknek, minek folytán különben is hiányos morális ereje csökken, idegessége pedig fokozódik. Különösen akkor látszik ez meg, mikor rövidebb-hosszabb idő mulva az intézetből javultan kikerül. Mert hiszen teljes gyógyulással nem kerülhet ki soha. A teljes gyógyulás még sok hosszú év kitartó munkájától függ. A beteg, kilépve az életbe, ismét rosszabbodik. A rosszabbodást a gyógyeljárások hiányának tudja be s talán egy év mulva ismét felkeresi az intézetet. De már ekkor betegsége előbbre haladt, az eredmény sem lesz olyan, mint előbb, a beteg elveszti bizalmát és minden rationalis eljárást negligálva, a kuruzslók kezébe kerül. Ezek aztán befejezik a gümö-bacillus megkezdett munkáját.

Világos, hogy ezen veszedelmek ellen úgy tehet az intézet valamit, ha jobban számot vet az élet követelményeivel. Kétségtelen, hogy a legtöbb esetben házilag nem tudjuk a betegnek megszerezni a gyógyulásához szükséges feltételeket s kénytelenek vagyunk őt intézetbe adadni. De akkor aztán az intézet legyen olyan, hogy a belőle kikerülő javult beteget tényleg felfegyverezze az élet további folytatására. Ehez véleményem szerint két dolog szükséges. Az egyik az, hogy az ország legkülönbözőbb éghajlatu helyein állíttassanak fel szanatoriumok, melyek az ottani életviszonyokhoz képest rendeztessenek be. Mert megoldott kérdés, hogy a tüdőbeteg minden klíma alatt meggyógyulhat, de gyógyulása csak akkor lesz állandó, ha azt olyan viszonyok közt szerezte, amilyenek közt továbbra is élnie kell. És ne legyenek ezen intézetek tudományos, behatóbb laboratoriumi buvárlásokra berendezve, ami csak a költséget fokozza, ne alkalmazzanak azokban különleges reklámizü eljárásokat, hanem csak olyanokat, amelyeket a beteg későbbi rendes foglalkozása mellett is folytathat.

A másik dolog pedig az, hogy az intézetek keretében legyen elég alkalom a beteg munkaszerű foglalkoztatására. Mikor a beteg láztalan lett, köhögése megszűnt, étvágya megjött és testsulya gyarapodott, még ezzel egyáltalában nincs biztosítva későbbi veszedelmek ellen. De ha az intézet be van rendezve gazdasági és olyan ipari munkákra, melyek bizonyos óvatosság mellett a tüdőbetegnek nem ártanak meg, ezzel meg van a mód adva arra is, hogy a javultak a későbbi élet folytatásába tényleg beleneveltessenek.

Ez a bevezetés a munkába felfogásom szerint nagyon fontos. És pedig ismét két okból. Először is lényeges, hogy a beteg szervezetnek ne csak zsirtartalma szaporodjék, hanem hogy izmai is erősödjének. Tudva azt, hogy az izommunka a gümőkórosak testhőmérsékét fokozhatja, könnyen megérthető, miszerint a javuló beteget tervszerűen kell belevezetni bizonyos izomtevékenységgel járó foglalkozásokba és be kell őt gyakorolni abba, hogy miképen ellenőrizze önmagát munkaközben. Önként értendő, hogy ilyen begyakorlásokra nem kell szorítani azokat, hogy Kuthy is ilyenformán érti azt, hogy a munkavégzést az intézeti betegeknek az illetőkre bizza. De határozottan helytelennek tartom éppen a felhozottak alapján Penzoldt és Besold felfogását, kik a tüdőbetegeknek minden fizikai munkát megtiltanak. Viszont Dietz-cel sem érthetek teljesen egyet, aki megint kivétel nélkül mindenkit dolgoztatni akar. A szellemi munkára is áll azonban a fokozatos begyakorlás elve. Minden idegizgalom fokozhatja a beteg hőmérsékét, tehát a szellemi munka is. Éppen úgy szükséges itt az ellenőrzés, mint a fizikai munkánál. És talán még nagyobb óvatossággal. Különböző nemü szellemi munka különböző sulyu hatást fejt ki. Számításba kell venni sok mellékkörülményt is. Például a plébánosnak hamarabb megengedhetem hivatása folytatását, mint a táblai bírónak, ennek is hamarabb, mint a vizsgálóbírónak, vagy tanárnak, tanítónak, ezeknek megint hamarabb, mint az orvosnak, ügyvédnek, vagy pláne színésznek és hírlap-íróknak.

A másik szempont az, hogy ilyen eljárás mellett megtanul a beteg egy igen fontos dolgot. Azt t. i., hogy ő betegsége dacára sem elveszett tagja az emberi társadalomnak. Megszokja, hogy bizonyos korlátok közt is lehet tevékeny és élvezetekkel járó életet folytatni. Megszokja az okos óvatosságot, anélkül, hogy a mindentől rettegő gyötrelmes aggodás állapotába esnék.

Az intézeteknek ilyen irányu kibővítése mulhatatlanul szükséges, ha nem akarunk csupán látszólagos eredményekkel megelégedni; az intézetekbe fektetett tőke csak ilyen módon hozza meg a kamatját.

Nem hagyhatók megemlítés nélkül még egy körülményt. Nevezetesen orvosaink legnagyobb része alig lesz abban a helyzetben, hogy a házi kezelés sok időbe és gondos utánzésbe kerülő keresztülvitelét pontosan vezethesse. Annyival kevésbé, mert közönségünk éppen az enmü orvosi szolgálatokat honorálja legfösvényebben. Rendesen még az erkölcsi elismeréssel is adós marad, az anyagival még inkább. Azt hiszi, hogy az orvosnak kellemes szórakozás az a beszélgetés, amit a beteggel folytat, nem is gondolva arra, hogy éppen ez a beszélgetés igényli a legnagyobb szellemi erőmegfeszítést. Az is igaz különben, hogy legtöbbször módjában sincs a megfelelő elismerést megadni.

Az elmondottak alapján nézetemet az intézeti és házi kezelést illetőleg röviden következőleg formulálnám.

„A tüdővészések ezidőszert okszerűen és eredményesen csupán a diétás-fizikális eljárással gyógyíthatók. A cél biztosabban elérhető a beteg otthonában, ha az ahhoz szükséges feltételek megvannak. Ilyenek hiányában jobb az intézeti kezelés. De az intézetek úgy legyenek vezetve, hogy a beteg életének későbbi célszerű folytatására kellően előkészítsék“.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése

1907. évi november hó 14-én.

Népes közgyűlést tartott folyó hónap 14-én törvényhatóságunk. Ezen érdeklődést az okozta, hogy választások is voltak napirendre tűzve. A közgyűlés mindvégig eszöndes mederben folyt le és örömmel konstatáljuk, hogy a tanácskozás szintje kifogástalan volt.

A közgyűlést Wespémy Zoltán főispán 3 óra-
kor megnyitván, szives szavakban üdvözölte a közgyűlés tagjait, rámutatva a tárgysorozat fontosabb pontjaira.

A polgármesteri havi jelentés felolvasása és elfogadása után Vecsey Imre előadó felolvassa a belügyminiszter leiratát az 1 százalékos pótdónak ily címen való megszüntetése és ennek a községi pótdónához való számítására vonatkozólag. A tanácsnak ez ügyben az a véleménye, hogy az 1 százalékos járdaadó címének megszüntetése és a községi pótdónak 1 százalékkal való felemelése nem felelne meg a célszerűségnek, mivel a háztulajdonosok között ez az adónem már a köztudatba ment át. Ezért kérni fogják a minisztert, hogy ezt az adót továbbra is a régi címen kezelhessék. A tanács javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Ezután felolvasák a belügyminiszter leiratát a világitási-vállalat üzleti szabályzatára vonatkozólag, továbbá a honvédelmi miniszter leiratát, mely a lovassági laktanyában épített remonda istálló évi bérlete 262 korona 80. fillér. A közgyűlés a leiratot tudomásul vette.

Vecsey Imre előadó felolvasta a legtöbb adófizető bizottsági tagok 1908. évi névjegyzését.

Előadó jelentette továbbá, hogy a Péterfia- és Varga-utcában egy-egy bizottsági tagsági hely jött üresedésbe. A megürült helyekre új bizottsági tagokat választanak s a választást november hó 30-ára tűzte ki a tanács.

A Péterfia-utcai szavazatszedő bizottság elnökévé Szabó Lajost, a Varga-utcai szavazatszedő bizottság elnökévé Kocsár Gábort ajánlja a tanács.

A közgyűlés egyhangulag hozzájárult a tanács javaslatához.

A városi pénzek elhelyezése.

Vecsey Imre előadó jelenti, hogy a városi házipénztárban levő, nem gyümölcsötetés végett való elhelyezése céljából felszólított a városi tanács hét pénzintézetet, hogy tegyenek ajánlatot, milyen kamatokot adnának a városi pénzekre.

Előadó azután felolvassa a hét pénzintézetnek már lapunkban is közölt ajánlatait, majd a jog- és pénzügyi bizottság és a tanács javaslatait, melyeket már szintén ismertettünk lapunkban.

Kik szavazhatnak?

A városi pénzek elhelyezése körül hosszú vita indult meg, amely előtt Wespémy Zoltán főispán azt a kérdést tette fel, hogy az érdekeltek résztvehetnek-e a szavazásban. Többek hozzá-
szólása után a közgyűlés nagytöbbsége elhatározta, hogy az érdekeltek is szavazhatnak.

Az érdemi tárgyalást Márk Endre nyitja meg. Márk Endre kijelenti, hogy bár egy pénzintézetnél érdekelve van, objektív szempontból szól a kérdéshez. Előadja, hogy a közgyűlés legutóbb kimondta, miszerint csak olyan pénzintézetnél helyeznek el pénzt, amely legalább 3 éves működéssel bír. A gombamódra szaporodó pénzintézetek miatt nagy veszedelemnek tartaná, ha a pénzintézetek multját nem vennék tekintetbe. A hét pénzintézet közül csak ötnél látja azt, hogy ki tudnak mutatni 3 éves mérleget, ezért javasolja, hogy az eddigi szokás alapján csak olyan intézetknél helyezték el a város pénzeit, amelyek legalább három éves multtal bírnak.

Freund Jenő a városi tanács javaslatát fogadja el, már azért is, mivel a városi tanács mind a hét pénzintézetet felszólította volt ajánlattételre. Ne dezavualják a tanácsot azzal, hogy intézkedését mellőzik, mivel a tanács tekintetbe vette a körülményeket, amikor mind a hét pénzintézetet felszólította ajánlattételre. A tanács indítványa mellett van.

Stégmüller Árpád csak a régi öt pénzintézetet részesitené abban az előnyben, hogy a város felesleges pénzét ott helyezték el.

Bihari István előadja, hogy a sok bank miatt, amelyek Debreczenben felszaporodtak, nagy a veszedelem.

Komlóssy Arthur a közgyűlés figyelmét arra hívja fel, hogy a jog- és pénzügyi bizottság az illető pénzintézetek bonítását is bíráló alá vette és a leghelyesebb mértéket megtalálta, mikor határozatát meghozta.

Vecsey Imre a tanács álláspontját védi. Kijelenti, hogy a bonitást a részvénytőke és a tartalék-alap szerint bírálta meg a tanács. Ajánlja a tanácsi javaslat elfogadását.

Zádor Lajos kijelenti, hogy a köztehervisezésben a legnagyobb része az Első Takarékpénztárnak van s kéri a közgyűlést, hogy erre tekintettel legyenek.

Elnök névszerinti szavazásra teszi fel a kérdést s a közgyűlés 81 szavazattal 31 ellenében elfogadja a tanács javaslatát.

Ezután névszerinti szavazás következett három telekvételi ügyben. A közgyűlés hozzájárult a vételekhez.

Négy állás betöltése.

Elnök bejelenti azután, hogy a megüresedett 3-ik aljegyzői állás betöltése következik. A kijelölő-bizottság tagjaiul megválasztották Márton Imrét, Dicsőfi Józsefet, Szabó Kálmánt, Tüdős Jánost és Rickl Antalt.

A kijelölő-bizottság első helyen jelölte dr. Tóth Emil III. aljegyzőt, második helyen dr. Vargha Elemér IV. aljegyzőt, harmadik helyen Balogh Sándor közigazgatási gyakornokot és negyedik helyen K. Kiss József közig. gyakornokot.

Elnök ezután szavazást rendelt el a jelöltekre. Beadtak összesen 141 szavazatot. Dr. Tóth Emilre esett 77, dr. Vargha Elemérré 55 szavazat. Eszerint a II. aljegyző állásra dr. Tóth Emilt választották meg 11 szavazattöbbséggel.

Ezután a III. aljegyzői állás betöltésére került a sor. Elnöklő főispán felolvasta a kijelölő-bizottság jelölését, mely szerint első helyen dr. Vargha Elemért, második helyen Balogh Sándort, a harmadikon K. Kiss Józsefet s a negyedik helyen dr. Vargha László ügyvédjelöltet ajánlják.

A közgyűlés egyhangu felkiáltással dr. Vargha Elemért választotta meg a III-ik aljegyzői állásra.

A dr. Vargha Elemér megválasztásával megüresedett IV-ik aljegyzői állás betöltése következett ezután. A kijelölő bizottság a következő sorrendben tette meg a jelölést. I. helyen Kovács Kálmánt, II. helyen ifj. Ozory István, III. helyen Hegedüs Istvánt, IV. helyen Barna Lászlót és V. helyen Sámy Lászlót ajánlotta.

Elnök névszerinti szavazást rendelt el, melynek eredménye a következő volt: Beadtak összesen 136 szavazatot, amelyből Kovács Kálmán 64 szavazatot, ifj. Ozory István 39, Hegedüs István 27 és Sámy László 6 szavazatot kapott. Így tehát a IV. aljegyzői állásra Kovács Kálmán rendőrfogalmazót választották meg.

Ezzel azonban megüresedett egy rendőrfogalmazói állás, melyre a kijelölő bizottság I. helyen Balogh Sándort, II. ifj. Ozory Istvánt, III. Sámy Lászlót jelölte.

A közgyűlés egyhangu felkiáltással Ifj. Ozory Istvánt választotta meg rendőrfogalmazónak.

Egyéb ügyek.

A tanfelügyelő megkereste a várost, hogy a tanyai iskolák részére megalakítandó állami iskolai

gondnokságba a város részéről 8 tagot válasszanak.

A közgyűlés a gondnokságba beválasztotta: Oláh Károlyt, Varga Károlyt, Koncz Ákost, Aczél Gézát, Roncsik Lajost, Dávid Mihályt, Somogyi Pált és Török Pétert hat évre.

Ezután megválasztotta a közgyűlés a vagyonteltározó bizottságot.

A nagyerdei kertészet költségeire 5000 kor. és az elemi iskolai és óvodai épületek jókarban tartására 12 ezer korona póthitel szavazott meg a közgyűlés.

Vita az iparpártolás körül.

A debreczeni gyufagyár részvénytársaság a gyártelep céljaira 4 hold területet kért és adóelengedési előnyt.

A kérelemre vonatkozólag a jog- és pénzügyi bizottság és a tanács azt javasolja, hogy három hold területet adjanak, még pedig husz évi adókedvezménnyel, úgy, hogy tíz év teljes, tíz évi féladómentességben részesítsék a gyárat.

Szentesi János hivatkozik arra, hogy annak idején a sertéshizláló számára kért területet megtagadták, tagadják meg tehát most a gyufagyár kérelmét is.

Stégmüller Árpád kevésnek tartja a kedvezményt.

Freund Jenő dr. elfogadja a tanács javaslatát.

Aczél Géza felhossa, hogy minden városban pártolják az ipari vállalkozásokat. Szentesi felszólalására vonatkozólag kijelenti, hogy a sertéshizláló társaság kérelmét azért nem teljesítette a közgyűlés, mivel a társaság a területet tulajdonjoggal kérte, míg a gyufagyár részvénytársaság csak használatra kéri.

Komlóssy Arthur a kért területet megadja, de holdanként 100 korona használati bért kíván a részvénytársaságtól.

A közgyűlés szavazás útján elhatározta, hogy a tanács javaslatát fogadja el.

Kisebb ügyek.

A pincér szakiskola 600 korona évi segílyt kért. A közgyűlés a kérelmet teljesítette.

Szalay Józsefné banki kaszálójának elcserélését kérte a város tulajdonát képező téglavetői területtel. A közgyűlés, hosszas vita után, amelyben részt vettek Márton Imre, Szentesi János, Polgári József, Király Gyula, Nagy Jakab, Ungváry József, Márk Endre, kimondta, hogy a kaszálót elcseréli és e névszerinti szavazást a decemberi közgyűlés napirendjére tűzi.

Bakóczi János a Tamássy-féle 163 holdas guti kaszáló bérbeadása ellen felebbezett és utóajánlatot is tett. A közgyűlés elutasította.

P. Nagy Jenő gyámpénztári ellenőrnek a szabadságot megadták. Fülöp Juliánna szülésznő fizetésének felét felfüggesztésének tartamára megadta a közgyűlés.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítését szombat délután 4 órára tűzte ki. A közgyűlés 8 órakor ért véget.

Őszi tárlat Debreczenben.

A debreczeni műpártoló egyesület választmánya dr. Csikos Sándor elnöklete alatt e héten népes választmányi ülést tartott, amelyen jelen voltak: Sárvári Lőrinc, Márk Endre, Tüdős János, dr. Tüdős Kálmán, dr. Jászy Viktor, Roncsik Lajos, Várady Géza, Komlóssy Arthur, Sesztina Jenő, dr. Löfkovics Márton, Koncz Dezső, Wolafka Antal, Bosznay István, Bakos Tibor, Pálffy József, Gyöngyössy Viktor, Lesczinszky Kornél, Mihalovics Jenő és dr. Dóczy Emil stb. Ezen a választmányi ülésen a Műpártoló Egyesület elhatározta, hogy az idén kivételesen a Nemzeti Szalon által az Egyesület rendelkezésére bocsátott anyaggal fényes kiállítást rendez. A tárlat a városháza nagytermében november hó 24-től december 10-ig fog nyitva állani. A Nemzeti Szalon megbízásából Déry Béla és Rubovics Márk már november 20-án el fogja kezdeni a kiállítás anyagának rendezését. A Nemzeti Szalon több mint 300 műtárgyat bocsátott a Műpártoló egyesület rendelkezésére, amihez még a Debreczenben élő művészek fognak több festményt szolgáltatni, amelyekkel együtt ez a tárlat annyira nagyszabású lesz, amilyen eddig nem volt Debreczenben, mert eddig 200-nál több kép és szobor sohasem volt kiállítva, az idén pedig a kiállított tárgyak száma a 300-at is meg fogja haladni.

A tárlaton bemutatásra kerülő műtárgyak mind ismert művészek alkotásai. Részt vesznek a tárlaton a többek között a következő művészek: Bachmann Károly, Boemm Ritta, Berkes Antal, Büttner Helén, Bakoss Tibor, Bosznay István, Déry Béla, Demeczkyne Wolf Irma, Edvi Illés Aladár, Endrey Sándor, Eder Gyula, Gergely Imre, Glatz Oszkár, Gulácsy Lajos, Hegedüs László, Jendrassik Jenő, Katona Nándor, Keményffy Ödön, Kézdi Kovács László, Koszkol Jenő, Knopp Imre, Kacziány Ödön, Linek Lajos, Lesczinszky Kornél, Markó Ernő, Mérő István, Margitay Tihamér, Nádler Róbert, Nyilassy Sándor, Olgyay Viktor, Peske Géza, Pálffy József, Rubovics Márk, Sándor Béla, Szenes Fülöp, Szlányi Lajos, Tull Ödön, Tolnay Ákos, Telcs Ede, Tury Gyula, Tölgyessy Arthur, Ujházi Ferenc, Vajda Zsigmond, Vaszary János, Zádor István. Ez a névsor maga elég biztosíték arra nézve, hogy a kiállítás fényesen fog sikerülni s méltóan fog sorakozni a Műpártoló Egyesület által eddig rendezett kiállítások sorozatához.

A Műpártoló Egyesület eddigi munkálkodásával bebizonyította, hogy a támogatásra minden tekintetben érdemes. Mégis oly kevés tagja van, ami valóban csodálatos, ha Debreczen nagy intelligenciáját tekintjük. Nem 250, hanem legalább is négyszer annyi tagjának kellene lenni. Miért is városunk társadalmának érdeklődését ez uton is felhívjuk arra, hogy az egyesületbe tagokul minél tömegesebb belépések történjenek, mert az évi 5 korona csekély tagsági díj ellenében a tagok nemcsak ingyen látogathatják a kiállításokat, hanem részt vesznek az egyesület által rendezett képsorsolásokban is és pedig minden külön ráfizetés nélkül.

Az utolsó választmányi ülés elhatározta, hogy ebben az évben a tagok közti kisorsolás céljára 6 képet fog megvásárolni, illetve 6 kép megvásárlására jogosító utalványt fog a tagok közt kisorsolni.

A kiállítás tartama alatt és a kiállítás helyiségeiben Déry Béla és Bosznay István művésztanárok, továbbá dr. Jászy Viktor, az egyesület buzgó választmányi tagja, előadásokat fognak tartani, részben magáról a kiállítás anyagáról, részben pedig a művészetekben felmerült újabb irányzatokat és iskolákat fogják ismertetni.

A kert-társaságok rendszere.

Szántó Győző gyáros, bizottsági tag és kiváló emberbarát, a következő kérelemmel fordul a városi tanácshoz:

Tekintetes Városi Tanács!

Tisztelettel alulírott áthatva azon tudattól, hogy a népnek a földhöz és annak műveléséhez való szeretete azon gyökérszál, mely a hazai talajhoz erősíti, a következő kérelemmel bátorodom a tekintetes Tanácshoz fordulni.

Több közhasznú, áldásos hatású intézményt láttam, melyek többé-kevésbé a társadalom és hatóságok istápolására támaszkodtak, de leginkább megragadta figyelmemet egy németországi népjóléti intézmény, mely nemcsak hogy nagy horderejéhez mért, aránylag számba nem vehető áldozatot kíván, hanem határozott szolgálatot tesz ugy erkölcsi, mint egészségügyi és néptáplálkozási szempontokból azon városoknak, melyek ezen intézményt meghonosították, sőt szociálpolitikai hivatásuk teljes betöltésére képesíti őket.

Ez az intézmény a munkás-, illetve kert-társaságok rendszere.

Lipce, Magdeburg, Halle s még egy nagy sorozata a német városoknak, valósággal felvannak ékesítve ezen kertekkel. Konyhakertészet, gyümölcs- és virág-kultúra, a nép gondos keze által művelve, díszes keretet alkotnak a város szürke, egyhangu képéhez.

Ez a rendszer abban áll, hogy erkölcsi társulatok, de sok helyt maga a város, a város mellett arra alkalmas földeken, hova könnyű közlekedés van, kerti telepeket létesít és egyes kis jövedelmi (rendszerint munkásoknak), egyéneknek apró, 100–120 □öles táblákban néhány korona évi bérért bérbe adja, kik a területeken gyümölcsösít, konyhakertet, virágos kertet stb. csinálnak és ápolnak maguknak.

Ezzel több irányu célt érnek el e városok, melyeket röviden a következőkben jelzem:

1. A népességnek szívet-lelket gyönyörködtető foglalkozást biztosítanak.
2. A legszegényebbek olcsón maguk termelhetik élelmi cikkeik egy részét.
3. A munkás gyermekek testi és szellemi nevelése egészségesebb alapra helyezkedik.
4. A dologtalanság és korcsmázás nagy mértékben csökken.

5. Némi mellékkeresetet jelent a munkásnak az, ha gyermekei és nőnemű családtagjai produktív kerti munkával foglalatostkodhatik.

6. Ezen intézmények népművelő és nemesen szórakoztató hatását mindenütt érzik és értékelik.

Nem kétlem, hogy Debreczen nemes városa szép feladatai között első rangú helyre sorozza 80 ezernyi lakosságának fizikai, anyagi és erkölcsi jólétének gyarapítását, kiváló példaadó lesz ez esetben is oly intézménynek létesítésével, melyek anyagilag a nemes várost nem terhelik túl, de erkölcsileg annál szebbek és nemesek.

Hogy kellő művelés mellett a konyhakertészet mit tud produkálni, azt a „Kertészeti Lapok“ kimutatása legjobban jellemzi.

A Budapest vidékén gazdálkodó bolgár konyhakertészek két millió korona tiszta jövedelmet visznek ki évenként a hazából és Kecskemét városa már mozgalmat is indított meg, hogy az eddig is eredményesen művelt kertészetet a néppel még jobban megkedvelteti.

Tudomásom van arról, hogy Debreczen városának a szegényház átellenében 44 hold olyan területe van, mely talaj vizbőségénél és konstellációjánál fogva ily kertészek telepítésére alkalmas volna, mint ahogy a Tócs-kert háta mögött elterülő földrészek is alkalmasak.

Tudom azt is, hogy ezen 44 holdra nézve árlejtéses bérbeadás most van folyamatban, de még módjában van a tek. Tanárnak az árlejtést módosítani.

Tiszteletteljes kérelmem a következő:

Méltóztassék a város tekintetes Tanácsának e 44 holdas területből 10-14 holdjára rendelkezési jogot fentartani, vagy esetleg ott közel egy más területet átengedni.

Én gondoskodni óhajtok, hogy a gyáriparosok szövetsége támogatásával, avagy a kézügyesítő egyesület, vagy más e célra alakítandó érdekelt-ség e területet gondjába veszi, ellátja utakkal és kuttal, hogy a jelzett célra felhasználja. Méltóztassék esetleg fontolórra venni, vajjon nem-e maga a város házikezelésben létesíthetné ez intézményt. Ha nem, én szívesen vállalkozom az intézmény létesítésére és kérem a fentnevezett egyesületekkel a tárgyalásokat felvenni.

Nem kétlem, hogy a nemes Tanács teljes mértékben méltányolja ezen kérelmemet és vagyok a tekintetes Tanácsnak

legkiválóbb tisztelője:

Szántó Győző.

Védekezés a fa- és széndrágaság ellen.

— *Allítsunk gázkályhákat.*

A városban egyebről sem beszélnek most, csak a drágaságról. És valóban, szomorúan aktuális lett ez a téma, mert maholnap a megélhetés valóban művészet lesz. Nemcsak a kötött jövedelmű ember él nehéz gondok között, hanem a módosabbak is feljajdulnak a nagy drágaság láttára. Az élelmi szerek tíz év alatt 63%-kal emelkedtek, de magasra nőttek az élvezeti cikkek

is, valamint mindaz, ami a kereskedelemben és iparban előfordul.

Az emberek védekezni próbálnak a drágaság ellen. Keresve kutatják a megélhetés könnyebb módját. Amott szövetkezeteket alapítanak, emitt közös konyhát építenek, sőt egyes városok, mint Budapest, Kecskemét, Temesvár, Selmezbánya, minden lehetőt elkövetnek, hogy lakosaiknak valamelyes kedvezményt nyújtsanak.

A jelenlegi állapotok annál leverőbbek, mert jön a tél. Azok a tudósok, akik a csillagokból olvassák ki a jövőt, azzal biztatnak ugyan, hogy a ránk jövő tél nem lesz olyan szigorú, mint a tavalyi, ez azonban oly vigasztalás, amelynek nyomában csalódás is jöhet. De bármily tél következik is reánk, annyi bizonyos, hogy fűtőanyagra szükségünk lesz. Ezen szükségletünket azonban az idén drága pénzen fogjuk beszerezni. A fa ára emelkedőben van és biztosra vehetjük, hogy egy ölfá a behozatallal és felvágással legalább is 44-46 koronába fog kerülni. Csak öt ölet véve fel egy közepes háztartáshoz, a tüzelőanyag a legtöbb ember zsebéből ki fog venni 220-230 koronát, melyet ha felosztunk hat óra a késő őszi, tél és kora tavasz tartamára, havonként 36-38 koronába fog kerülni a fűtés, pedig öt ölfá a mi bérelt lakásaink mesésen rossz kályhaszerkezete és kéményrendszere szerint, magyarosan szólva, meg se kottyan.

De nemesak a fa, hanem a szén ára is emelkedik, de meg szénnel csakis az erre berendezett kályhákban lehet fűteni; nem is szólva arról, hogy néha napokon át sem lehet szénét kapni, mint az tavaly is megesett, a fafuvaroztatás és favágás pedig oly sok költséggel és bosszúsággal jár, hogy egy csöppet sem csodálkozunk, ha sokan nagy aggodalommal néznek a tél elé.

Legokosabban cselekszünk akkor, ha gázkályhával szereljük fel lakásunkat. Ez esetben nem kell bajlódni a fa és szén beszerzésével, nem bosszantanak bennünket a favágók horribilis követelésekkel, nem piszkoljuk el lakásunkat szénporral és egyenletes melegségben tarthatjuk szobáinkat. És mindezen előnnyel szemben egy fillérrel se kerül többbe a gázfűtés és nem is veszedelmes, mert ha esetleg gázömlés történne, a kémény a mérges gázt kihuzza.

Debreczen sz. kir. város világítási vállalata teljesen be van rendezve gázkályhákra és azok beállítására. Olcsó árban elvégez minden munkát és az általa szállított gázkályhák nemesak célszerűek, hanem csinosak és ékesítik a szobát. Kiki beszerezhet magának olcsóbb, vagy drágább gázkályhát, a legolcsóbb éppen úgy melegít, mint a legdrágább. Esténként vagy alkonyatkor bevilágítja diszkrét fényével az egész szobát és vissza viszi gondolatunkat a régi időbe, mikor nagyapánk házában kandallóban robogott az akkor olcsó hasábfá. Így tehát a célszerűséghez még egy kevés poézis is járul, emlékezés a multra, mikor olcsóbb és jobb világot élünk.

Nem ajánlhatjuk eléggé olvasóink figyelmébe a gázkályhák beszerzését, sok bosszúságtól lesz az megkímélve, aki szakít az előtételtekkel és a

fűtés eme modern eszközét viszi házába. Emellett egy fillérrel sem fog fűtésre többet költeni, mintha drágán veszi a fát és a szobát, falakat püsztitő, a tüdőre pedig ártalmes szent. Mérsékelheti a szoba levegőjét tetszése szerint, nem kell órákig várnia, míg a kályha és szoba felmelegszik, hanem pár perc múlva barátságos meleget varázsolhat lakásába és csak akkor gyújtja fel a lángokat, mikor azokra éppen szüksége van.

A gázkályhák beállítása szintén egyik védekezési mód lévén a drága fa- és szénárak ellen, melegen ajánljuk olvasóinknak és a város közönségének ezen célszerű és olcsó fűtési eszköz beszerzését.

Debreczen sz. kir. város világitási vállalata a hozzá érkező megkereséseket és megrendeléseket készséggel elintézi, illetve teljesíti olcsón és szakszerűen.

K. A.

78,269|IV—1907. sz.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Körrendelet.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendelete a zománczott vas- és bádogból készült kanna alakú folyadék mértékek hitelesítése tárgyában.

A kanna alakú folyadék mértékek hitelesítése tárgyában 1875. évben 28,424. sz. alatt kelt volt földmivelési-, ipar- és kereskedelemügyi rendelet kiegészítésül ezennel elrendelem, hogy az idézett rendeletben felsorolt kanna alakú folyadék mértékek a jövőben az esetben is hitelesíthetők, ha azok zománczott bádogból, vagy zománczott vaslemezből készültek.

A fent hivatkozott rendeletnek folyadék mértékekre vonatkozó egyéb rendelkezései a jelen rendeletben felsorolt kanna alakú folyadék mértékekre kiterjesztetnek.

Jelen rendeletem kihirdetése után azonnal hatályba lép.

Budapest, 1907 október hó 3-án.

A miniszter helyett:

Szterényi,
államtitkár.

Hirek.

— **Szabályrendeletek gyűjteménye.** Debreczen sz. kir. város érvényben levő szabályrendeleteit a városi tanács összegyűjtette és azok már nemcsak sajtó alá vannak rendezve, hanem nyomdába is adták. Hogy a vaskos munka mielőbb közkézre kerüljön, kívánatos dolog és eddig is csak az akadályozta, hogy a szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság még mindig nem készült el a szervezeti szabályzattal. Éppen azért kérve kérjük a bizottságot, hogy fejezze be munkáját, hogy a szabályrendeletek közkézrebo-csájtása mielőbb megtörténhessék. A gyűjtemény körülbelől 70 szabályrendeletet foglal magában és két vaskos kötetben fog megjelenni időleges sorrendben egybeállítva. A sajtó alá rendezés munkáját a városi tanács megbízásából Varga Károly első aljegyző tb. tanácsnok és Koncz Ákos tb. tanácsnok végzik.

— **Tüdős Kálmán dr. felolvasása.** Tüdős Kálmán dr. tisztí főorvos f. hónap 20-án d. u. 5 órakor a városház nagytermében felolvasást tart „a tisztátalan és hamisított tej ártalmairól és azok elhárításáról”. A felolvasás célja egyrészt előké-

szíteni azt a közigazgatási akciót, mely arra törekszik, hogy városunkban rövid időn belül mindenki egészséges és tiszta tejhez juthasson, másrészt az előadásból biztos ismereteket szerezhessen a jó és hamisítatlan tej megbirálására. Már most felhívjuk városunk közönségét ezen tanulságos és érdekes felolvasás meghallgatására és különösen a háztartást vezető hölgyek sziveskedjenek minél nagyobb számban megjelenni.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Ma délután 4 órakor hitelesítő közgyűlés volt a városháza nagytermében Weszprémy Zoltán főispán elnöklésével, melyen a f. hónap 14-én tartott közgyűlésen tárgyalt ügyek kerültek hitelesítésre.

— **A városi levéltár selejtezése.** Koncz Ákos közlevéltáros, tb. tanácsnok javaslatot dolgozott ki a városi közlevéltár selejtezési munkáinak keresztülvitelére. A városi tanács a javaslatot egész terjedelmében elfogadta, egyben megbízta a javaslattevőt, hogy tanulmányozza a fő- és székváros, esetleg más nagyobb városok levéltárának berendezését és az ott végrehajtott selejtezési munkálatokat. Koncz Ákos tb. tanácsnok tanulmányutját november 20-án kezdi meg.

— **Uj városi bizottsági tag.** Széll Farkas nyug. ítélőtáblai tanácselnök, városi bizottsági tagságáról lemondván, helyébe Ménes Istvánt hívták be a bizottságba.

— **A vasuti igazolványok érvényének meghosszabbítása.** Debreczen sz. kir. város polgármestere közhírré teszi, hogy a magyar királyi államvasutak, valamint a cs. és kir. kassa-oderbergi vasutakra az arcképes vasuti igazolványok a jövő évre érvényesítés céljából folyó évi november hó 30-ig terjesztendők be a polgármesteri hivatalba. Az igazolvány érvényének meghosszabbításáért 1 korona kezelési illeték fizetendő, kivéve azon esetet, amidőn az új igazolvány-könyvecskére van szükség, amikor is új arckép és 2 korona díj szolgáltatandó be.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter a nyiregyháza vidéki kisvasutak részvénytársaságnak a társaság tulajdonát képező Nyiregyháza—dombrádi vasutvonal Nagyhalász, esetleg Telektanya állomásából kiágazólag a m. kir. államvasutak Kemece állomásáig, valamint a fenti vasutvonal Nyiregyháza átrakó állomásból kiágazólag a nyiregyházi tanyák érintésével és Hajdunánás község belterületén át a debreczen—hajdunánási h. é. vasut Hajdunánás állomásáig vezetendő 076 méteres keskeny nyomtávu motoros üzemű h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy év tartamára megújította.

— **A fővárosi tisztviselőinek.** A fővárosi tisztviselők a hitelszövetkezeteknél rendkívül el vannak adósodva. A helyzetük ideiglenes javítására a tanács azt proponálta a közgyűlésnek, hogy adjon a fővárosi alkalmazottak segélyalapjának százezer korona hitelt, amelyből aztán a sürgős természetű tartozásokat rendezhetik. A közgyűlés ezt az indítványt egyhangulag elfogadta.

16,438—1907. szám.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a Debreczen-pusztalep 22. sz. tjkvben A + 16 s 194|a hrsz. alatt foglalt Pipagödrök elnevezésű 13 hold 1215 □-öl területű s Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező ingatlanok eladása céljából a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek 279—15,894|1906. sz. alatt hozott s a m. kir. belügyminiszter ur által 3518|III. b. 1907. sz. alatt jóváhagyott határozata alapján nyilvános árverést rendelt el. Az árverés f. évi november hó 19. napján d. e. 9 órakor a városház nagytermében fog megtartatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a számvevőségénél megtekinthetők.

Debreczen, 1907 november 7.

A városi tanács.